

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА у периоду од 2018. до 2022. године

* ОПШТИНА РАШКА *

УВОД

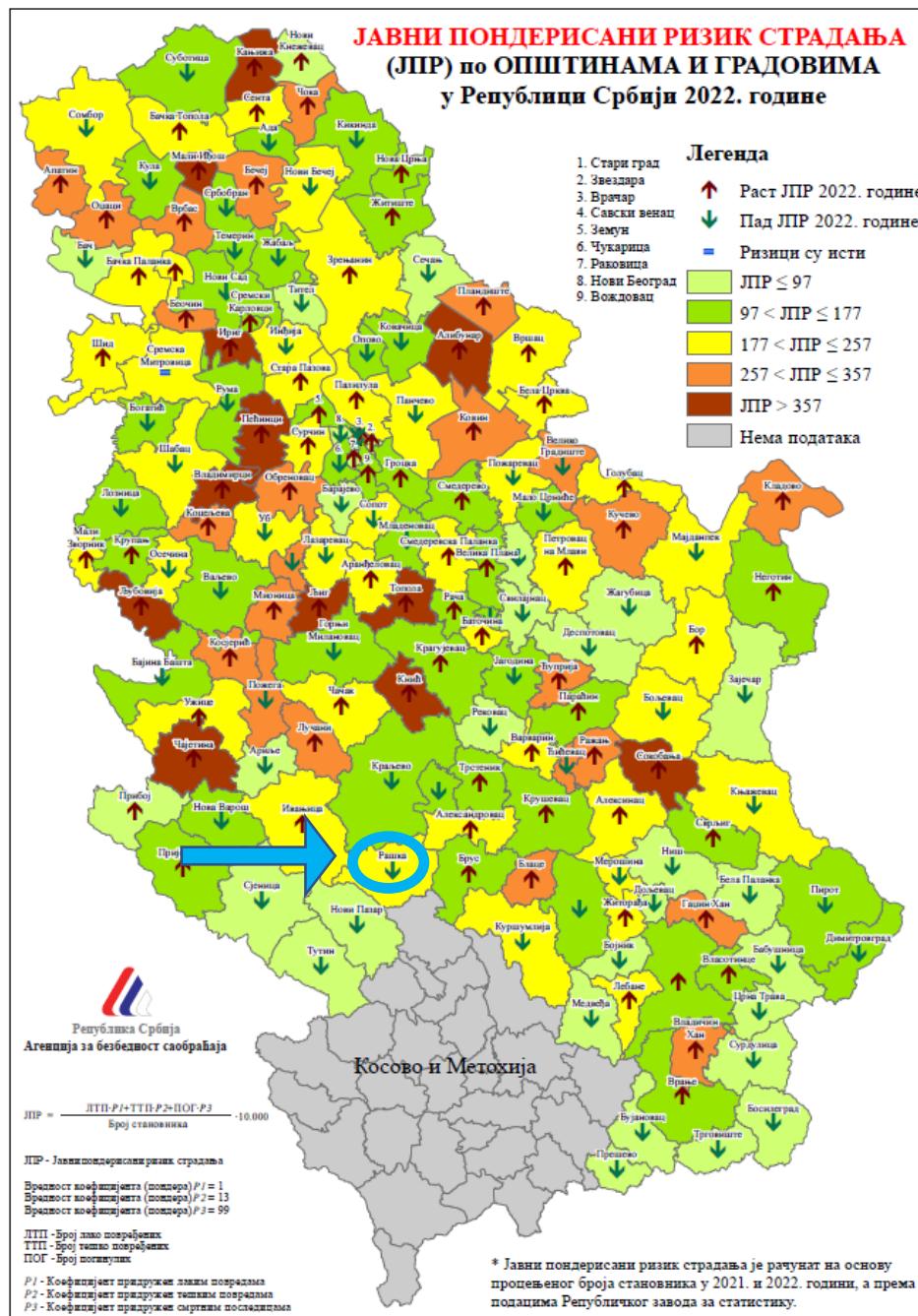
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се додориле у периоду од 2018. до 2022. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2022. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Рашка. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2018-2022. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Рашка. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Рашка.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјекта на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

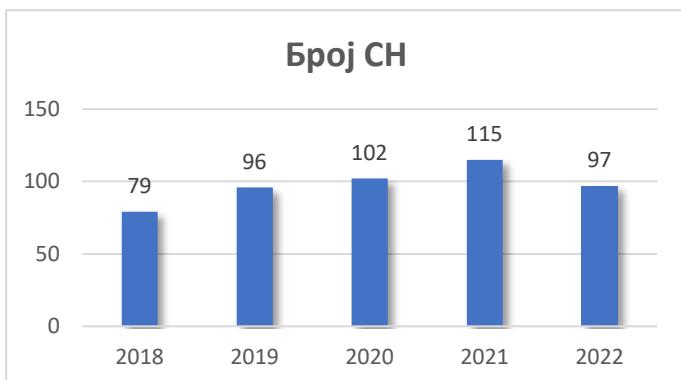
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација „**ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**”, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analize-i-istrazivanja/baza-podataka> или директно преко линка <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2022. ГОДИНЕ

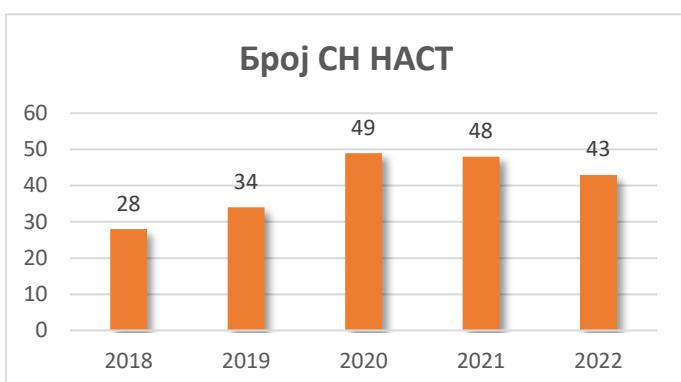

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2022. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погијели, тешко повређени и лако повређени) током 2022. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Рашка припада класи **средње вредности ризика**, при чему је у 2022. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2021. годину. Ова локална самоуправа је на **109. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2022. годину.

2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2018-2022. ГОДИНА)

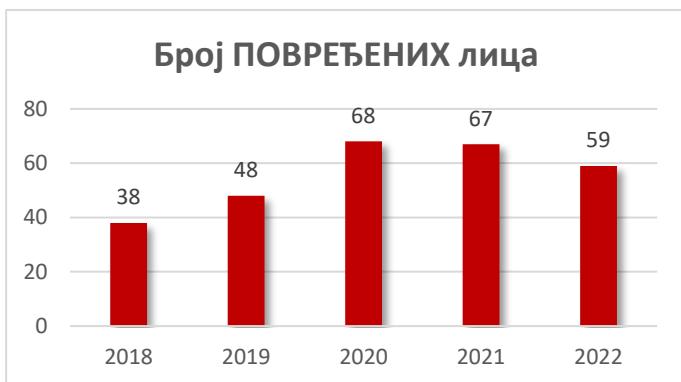
- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је 489.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је 202.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је 13.

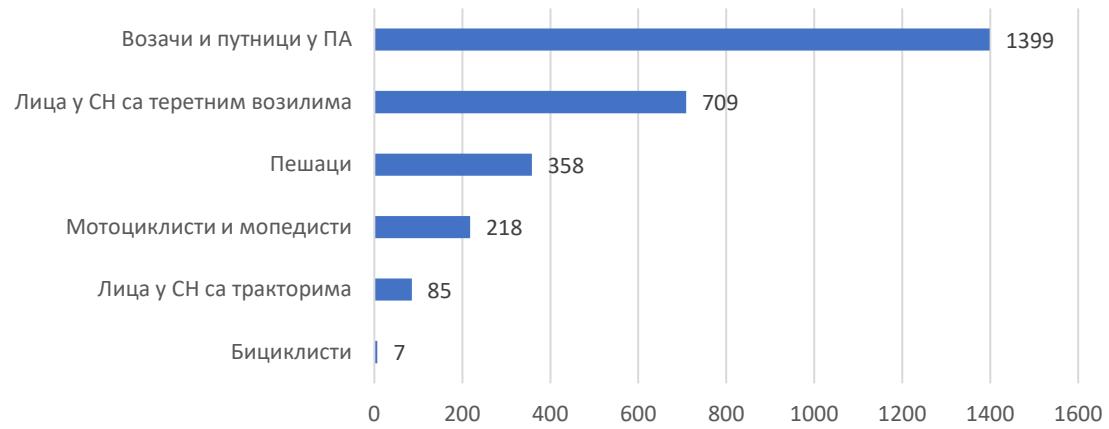

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је 280.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2018-2022. година)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Пондерисани број настрадалих лица

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГx99, ТТПx13 и ЛТПx1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

Пондерисани број настрадалих лица

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГx99, ТТПx13 и ЛТПx1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 31-45 година**.

4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Број погинулих пешака је 2, што чини 15% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 26% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 40, што чини 14% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости 31-45 година.
- Пешаци највише страдају у децембру.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је Пропусти пешака.

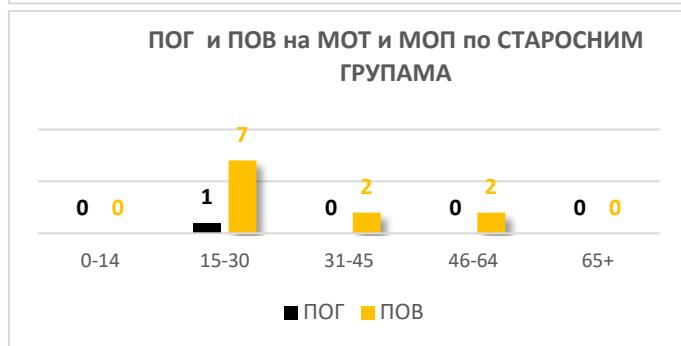
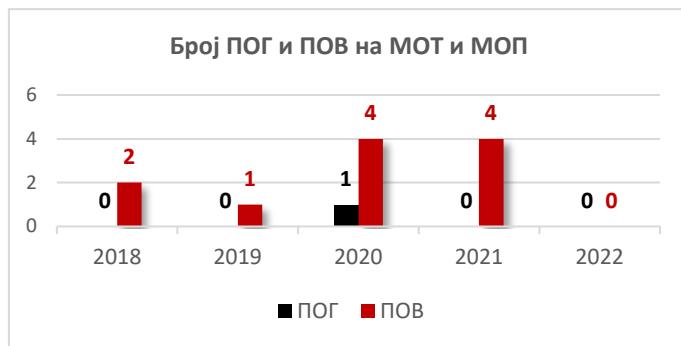
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 7, што чини 2% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **0-14 и 15-30 година**.
- Бициклисти највише страдају у **јуну**.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је **Возач - погрешно извођење радњи**.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

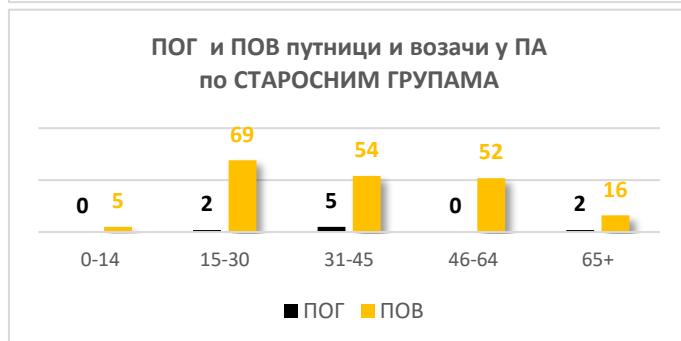
- Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини 8% погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 11, што чини 4% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 6% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у новембру.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са МОТ и МОП најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је **Возач - непромишљене радње**.

7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Број погинулих лица у ПА је 9, што чини 69% погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 45% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је 196, што чини 70% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 63% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица у ПА највише страдају у јануару.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора у СН са учешћем ПА је Возач - непромишљене радње.

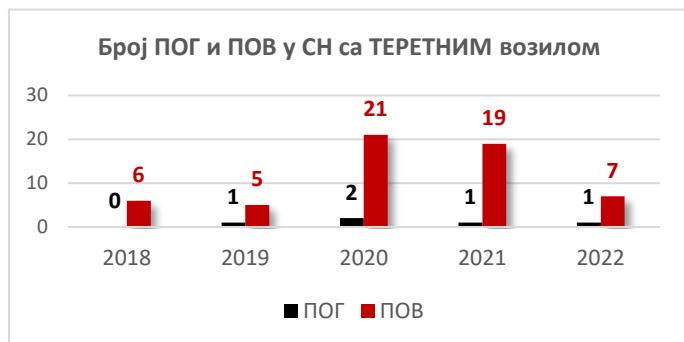
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

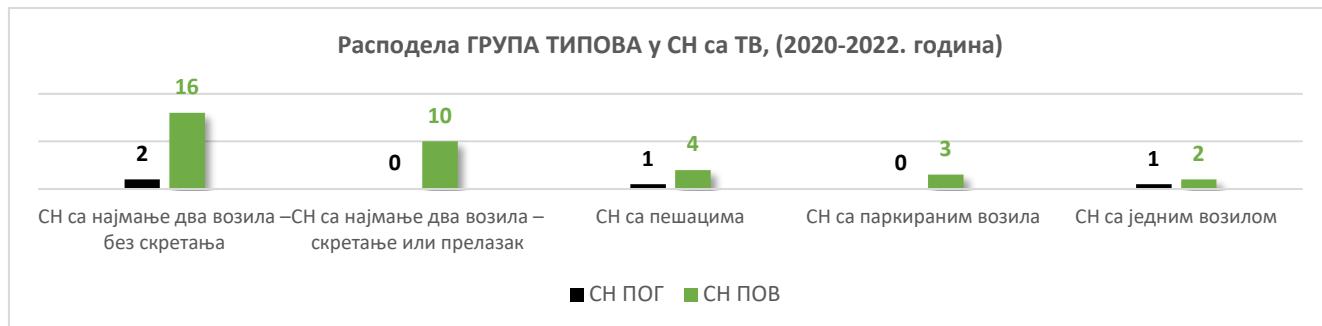
- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 5% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **31-45 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **октобру**.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - погрешно извођење радњи**.

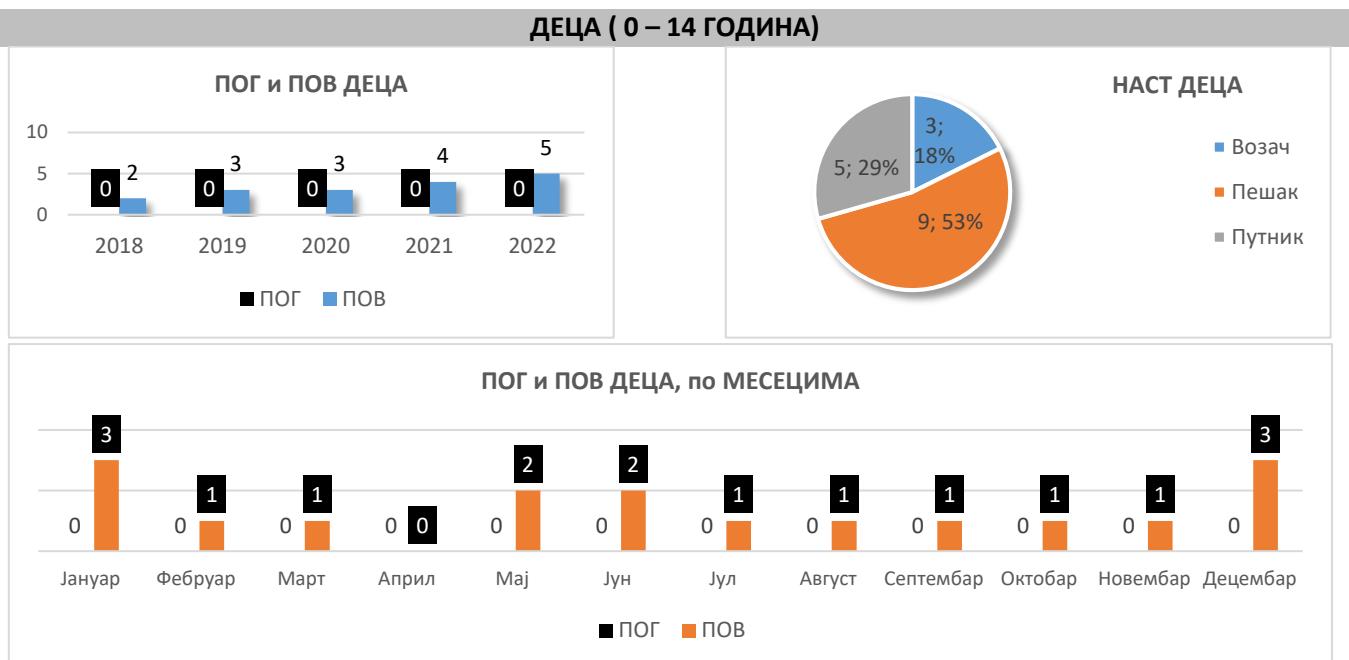
9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

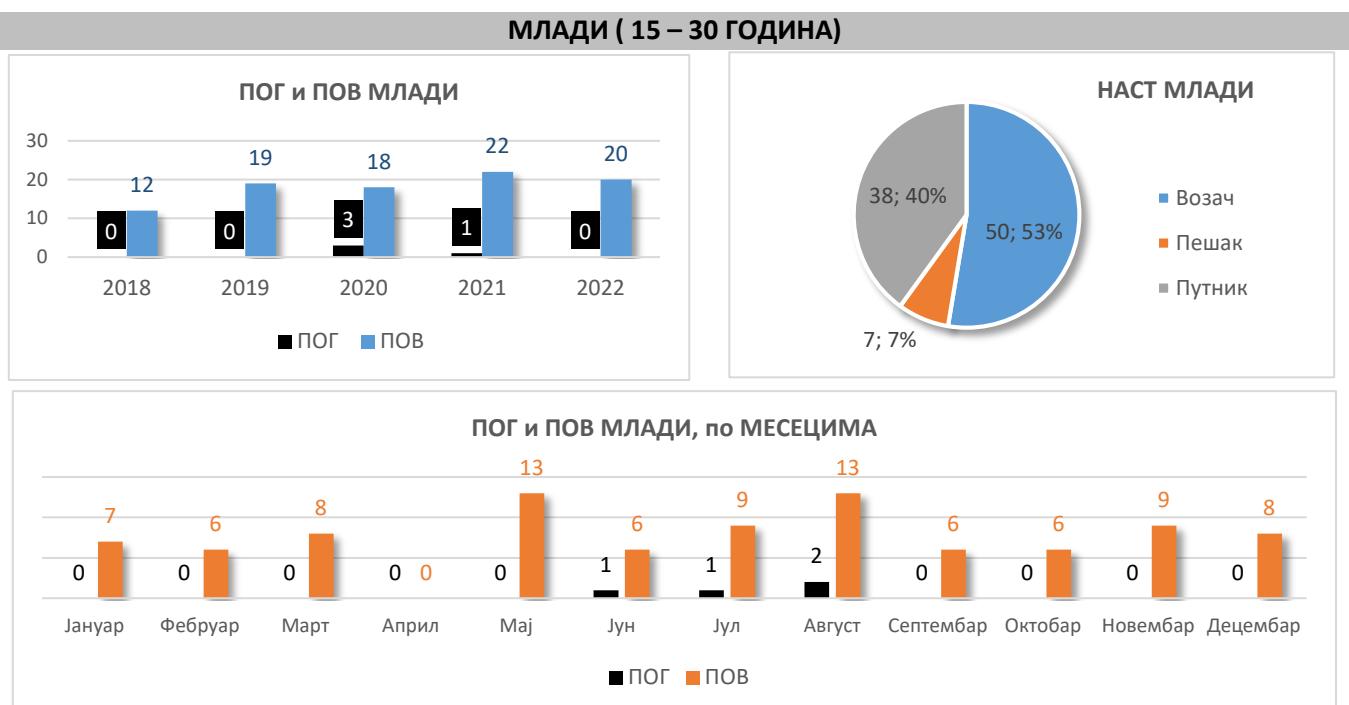
- Погинуло је 5 лица у СН са учешћем теретних возила, што чини 38% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 21% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у теретном возилу је међу лицима старости 31-45 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у октобру.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2018-2022. година)

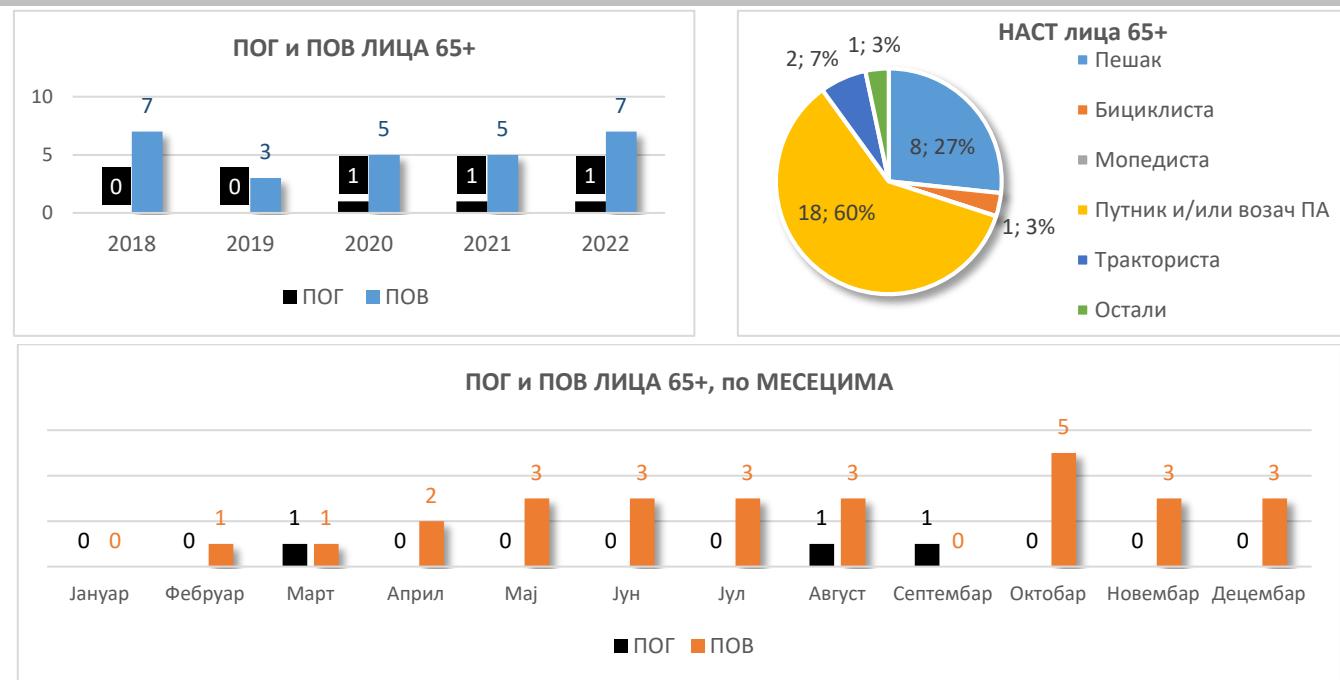

- Број повређене деце у посматраном периоду је 17, док није било погинуле деце.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине 29%, деца пешаци 53%, а деца возачи 18%.
- Деца највише страдају у јануару и децембру.

- Укупно су погинула 4 млада лица, односно 31% од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 20% погинулих лица), док је 91 младо лице повређено, што чини 32% од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (53%).
- Млади највише страдају у августу.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Укупно су **погинула 3 лица старија од 65 година**, што чини **23%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине **31%** погинулих лица), док је **27 старијих лица повређено**, што чини **10%** од укупно повређених лица (у Србији она чине **12%** повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (**60%**).
- Старији највише страдају у **октобру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2022. ГОДИНУ, за територију општине Рашка

У Табели 1. су приказане вредности **најважнијих индикатора безбедности саобраћаја** у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2022. години на територији општине Рашка. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Рашка и Републику Србију (2022)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА*	81,5	161	96,5	88,5	155	96,7	85,0	160	96,6
	ТВ*	90,0	109	92,2	85,0	127	90,4	87,1	133	91,0
	БУС*	90,0	37	85,1	88,0	72	84,9	88,6	68	85,6
Сигурносни појас	Возачи ПА	67,8	149	84,0	85,5	110	86,9	76,7	141	86,3
	Сувозачи ПА	74,9	122	79,6	90,1	25	82,1	82,9	76	81,3
	Предње седиште ПА	70,6	143	82,3	87,4	64	85,0	79,2	132	84,3
	Задње седиште ПА	0,0	150	16,8	0,0	149	20,2	0,0	158	19,3
	Возачи ТВ	33,3	107	47,0	62,5	56	51,2	50,0	84	49,6
	Сувозачи ТВ	0,0	122	57,4	50,0	84	59,2	30,0	134	56,2
	Предње седиште ТВ	29,4	138	48,6	60,9	57	52,5	47,5	87	50,6
	Возачи БУС	0,0	116	20,9	12,0	113	28,8	8,6	132	26,2
	Сувозачи БУС	0,0	53	26,4	0,0	61	30,2	0,0	85	29,0
	Предње седиште БУС	0,0	117	21,4	10,3	120	28,9	7,3	134	26,5
Заштитни системи за децу	Дечије седиште*	20,0	157	68,3	40,0	144	70,6	30,0	159	71,0
	Сигурносни појас*	0,0	155	46,6	0,0	150	46,8	0,0	158	48,3
	Укупно – деца*	4,8	160	58,4	10,7	156	60,3	7,6	160	61,0
Заштитни системи – сви у ПА*		53,4	155	74,4	68,7	142	77,0	61,1	155	76,4
Заштитне кациге	Возачи мопеда	46,7	111	69,2	66,7	75	69,4	54,9	108	69,2
	Путници на мопедима	0,0	48	65,3	20,0	39	76,3	14,3	60	70,7
	Возачи и путници на мопедима	43,8	113	68,4	57,7	92	71,2	50,0	105	67,3
	Возачи мотоцикала	56,3	126	88,9	60,0	108	85,3	58,1	135	87,7
	Путници на мотоциклима	50,0	56	76,6	100,0	1	82,0	66,7	63	80,3
	Возача и путника на мотоциклима	55,0	127	87,3	64,7	105	84,9	59,5	133	86,8
	Мопедиста и мотоциклиста	48,1	134	76,1	60,5	118	77,3	53,7	132	76,1
Пешаци	Бициклисти	0,0	59	5,8	N/A	N/A	5,5	0,0	69	5,7
	% прелазака на "зелено" светло*	N/A	N/A	83,9	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	83,9
	% прелазака на ОПП*	60,2	123	69,4	N/A	N/A	N/A	60,2	123	69,4
	% исправних прелазака*	60,2	130	75,0	N/A	N/A	N/A	60,2	130	75,0
	% исправних прелазака деце*	67,8	131	76,1	N/A	N/A	N/A	67,8	131	76,1
	% прелазака без ометања*	92,0	143	95,1	N/A	N/A	N/A	92,0	143	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

* – индикатори који се први пут мере или се први пут посматрају „позитивистички“.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је лошији од републичког просека. Вредност овог индикатора припада категорији веома ниских вредности. Посматрана ЛС је међу 2 најлошије према овом индикатору.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је испод републичког просека и спада у категорији ниских вредности. Вредност овог индикатора се није значајно мењала претходних година.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора у посматраној ЛС је испод републичког просека и износи 0.0%. Посматрана ЛС је међу 5 најлошијих према овом индикатору.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Вредност овог индикатора спада у категорију веома ниских вредности индикатора и испод је националног просека. Коришћење заштитних система за децу у посматраној ЛС је за око 55% ниже у односу на републички просек. Посматрана ЛС је међу 2 најлошије према овом индикатору.
- **Понашање пешака.** Вредности свих посматраних индикатора који анализирају понашање пешака припадају категорији ниских и веома ниских вредности.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Рашка, У ПЕРИОДУ ОД 2018. до 2022. ГОДИНЕ

- Догодило се укупно 489 саобраћајних незгода, од којих је 202 саобраћајних незгода са настрадалим лицима.
- У саобраћајним незгодама погинуло је 13 лица, док је теже и лакше повређено 280 лица.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- Погинула су 2 пешака, што чини 15% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Није било погинулих бициклиста у СН.
- Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини 8% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је 9 лица у ПА, што чини 69% од укупног броја погинулих лица у СН.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, није било погинулих лица.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, погинуло је 5 лица, што чини 38% од укупног броја погинулих лица.
- У посматраном периоду повређено је 17-оро деце, док није било погинуле деце у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству пешака (53%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је 4 младих. Млади чине 31% од укупног броја погинулих лица у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (53%).
- У саобраћајним незгодама погинула су 3 лица старија од 65 година, што чини 23% од укупног броја погинулих лица. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (60%).
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са најмање два возила – без скретања“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у јануару и августу.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Светлана Миљуш

Бојана Мильковић

Младен Ковач

Ивана Панић

Контакт подаци

+381 11 3117 298

istratzivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.